

Document	Aanvullend Advies
Plangebied	Basisschool de Ark, Schagen, gemeente Schagen
Adviesnummer	21007
Opstellers	(senior-archeoloog) & (senior-archeoloog)
Datum	27-08-2021

Advies	IVO – Overig (Proefsleuvenonderzoek) in (kosten initiatiefnemer) westelijke deel Opstellen PvE
Vervolgtraject	Minimale omvang 120m ² (is gelijk aan twee proefsleuven van 4 x 15 m) Indien behoudenswaardige resten worden aangetroffen: opgraving Maximale omvang opgraving 1.200 m ²

Aanvullend Advies

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Schagen (contactpersoon:) is in januari 2021 gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de sloop van basisschool 'de Ark' en de nieuwbouw van de 'de Nieuwe Ark'. Het plangebied ligt tussen de Jozef Israëlsstraat en de Beethovenlaan in Schagen (afb. 1). De quickscan met veldtoets heeft uitgewezen dat er mogelijk een prehistorisch niveau aanwezig is in de ondergrond.

Inmiddels is het plan meer uitgewerkt. De Planvisie De Groene Traverse geeft de richting aan van de ontwikkeling (afb. 2 en 3). Onder de gebouwen en de tussenliggende ruimte komt een half verdiepte parkeergarage. Ter plaatse van de parkeerkelder zullen de bodemingrepen dus dieper dan 1 m -Mv reiken.

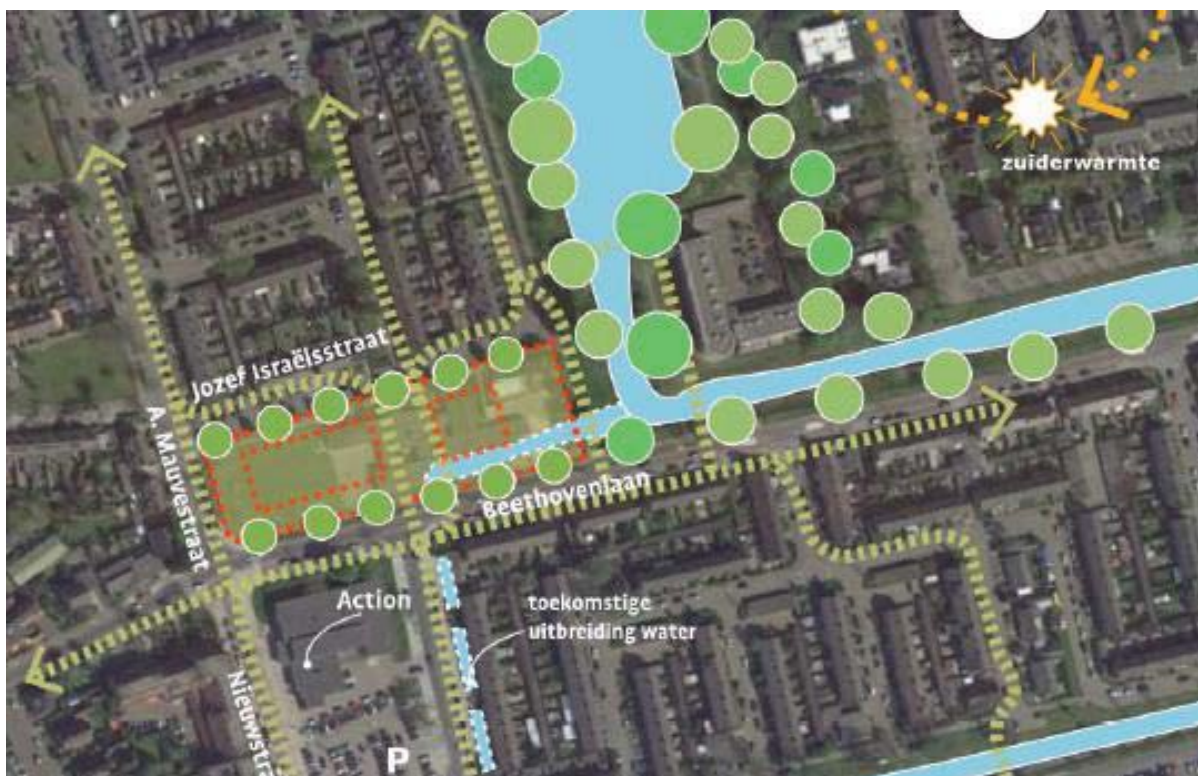
De gemeente wil inzicht krijgen in de tijd die gemoeid is met het archeologisch onderzoek. Onder kopje 2 worden de resultaten van de quickscan herhaald. Onder kopje 3 wordt het bouwplan getoetst en onder kopje 4 wordt uiteengezet welke consequentie het realiseren van nieuwbouw met half verdiepte parkeerkelder heeft voor de eventueel aanwezige waarden.

Afbeelding 1. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) en de half verdiepte parkeerkelder (rode stippellijn) op een recente luchtfoto.

Afbeelding 2. Schetsontwerp (overgenomen uit de planvisie De Groene Traverse, d.d. 26-03-2021)

Afbeelding 3. Locatie plangebied en de beide hoofdgebouwen (rode stippellijnen). Deze afbeelding is gebruikt voor afbeelding 1 en 4.

2. Conclusie uit archeologische Quickscan¹

"Het staat in de planning om basisschool 'de Ark' aan de Jozef Israëlsstraat te slopen en hier nieuwbouw te realiseren. De oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 1 hectare. Definitieve bouwplannen zijn nog niet beschikbaar.

Op basis van de veldtoets is duidelijk geworden dat vanaf ca. 1,2 m –Mv een prehistorisch niveau aanwezig is (afb. 4 en 5).

Vanuit het gemeentelijk beleid wordt geadviseerd om archeologie-vriendelijk te bouwen, dat wil zeggen de bodem niet te verstoren. Een archeologie-vriendelijk bouwplan kan worden getoetst door Archeologie West-Friesland en dient te worden goedgekeurd door de gemeente.

Een niet **archeologie-vriendelijk bouwplan** houdt in dat de huidige situatie van de bodem zal worden verstoord tijdens het bouwproces. Onder bodemverstoring wordt in deze situatie onder andere verstaan:

- afgraven van de bovengrond (dieper dan 1 m –Mv) ten behoeve van het bouwrijp maken van de gronden;
- het aanbrengen van een dicht gesteld palenplan;
- bodemsaneringen, tijdelijke uitplaatsing van vervuilde grond;
- het graven van sloten en andere ingravingen.

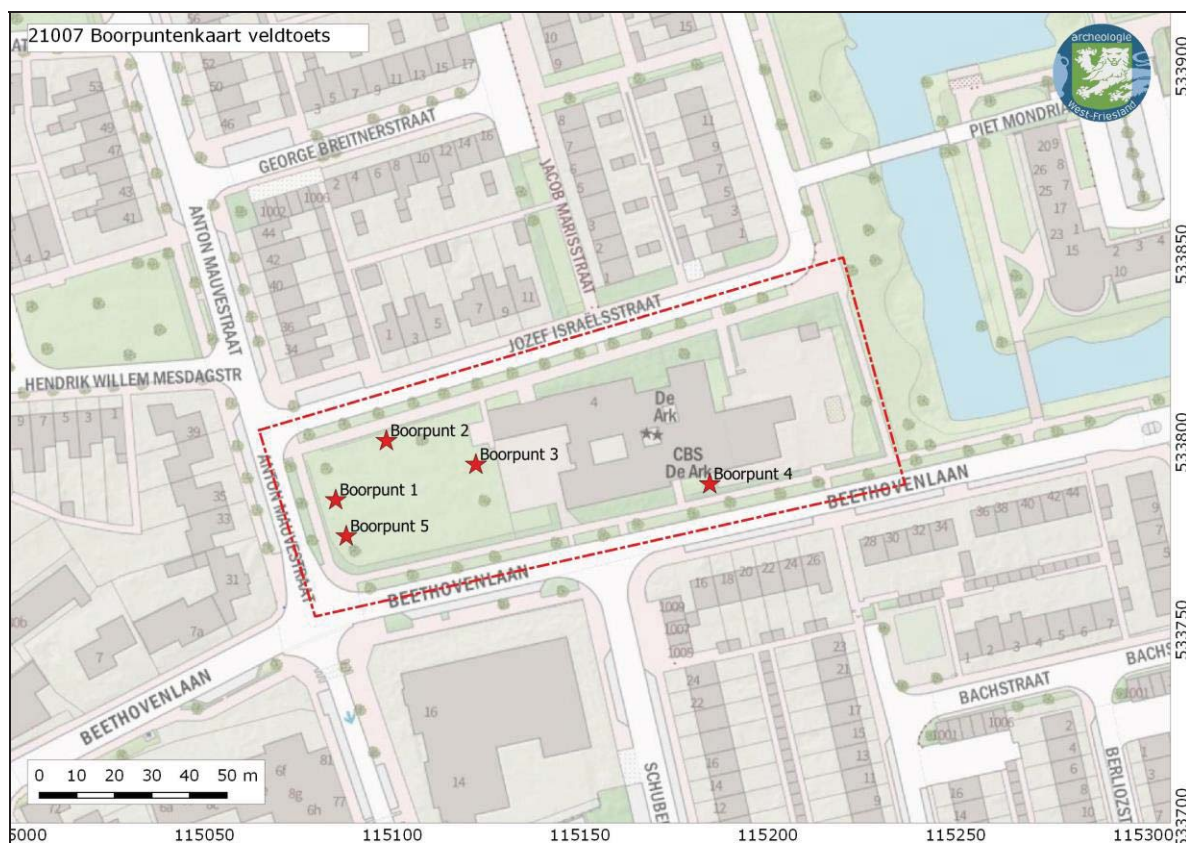
Ligt het in de planning om één of meerdere van bovenstaande bodemversturende werkzaamheden tijdens het project uit te voeren, dan wordt het bouwproject als niet archeologie-vriendelijk geclassificeerd en dient nader archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Bij ingrepen dieper dan 1 m – Mv is dan op basis van de geplande nieuwbouw en de hoge archeologische verwachting is een archeologisch onderzoek in het kader van de AMZ-cyclus vereist.

¹ Leek & Soonius 2021.

Dit archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een **Inventariserend Veldonderzoek (IVO) in de vorm van proefsleuven**. Als leidraad voor het proefsleuvenonderzoek dient een Programma van Eisen te worden opgesteld dat vervolgens aan het bevoegd gezag ter goedkeuring wordt voorgelegd. In de quickscan is voor het plangebied een gespecificeerde archeologische verwachting geformuleerd. Deze gespecificeerde verwachting wordt tijdens het proefsleuvenonderzoek getoetst. Een bureauonderzoek zal in dit geval geen nieuwe gegevens betreffende de verwachting binnen het plangebied genereren. Geadviseerd wordt om in dit geval een bureauonderzoek achterwege te laten en de gespecificeerde verwachting uit de quickscan te hanteren.

Aangezien er nog geen definitief bouwplan beschikbaar is, is het momenteel niet mogelijk een eenduidig advies uit te dragen. Zodra meer gegevens beschikbaar zijn over de bouwplannen, dienen deze te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland (06-25272867/c.soonius@hoorn.nl). Hierna zal een **aanvullend advies** worden opgesteld."

Afbeelding 4. Boorpuntenkaart.

Afbeelding 5. Zuidprofiel werkput 1 Regioplein (bron:Tuinman & De Koning 2021: pagina 16). De onderste laag dateert uit de Vroege Bronstijd.

Afbeelding 6. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) met daarop de Parkeerkelder (in blauw) en het maximaal te onderzoeken gebied (in geel) op een luchtfoto uit 2018 (parkeerkelder overgenomen uit Planvisie).

3. Toets bouwplan

Alhoewel het bouwplan nog niet volledig is uitgewerkt kan gesteld worden dat een halfverdiepte parkeerkelder de eventueel aanwezige archeologische waarden kan aantasten. Op afbeelding 6 is aangegeven welk deel voor nader onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg is geselecteerd. Hierbij wordt aangenomen dat de bouw van de school (jaren '80 van de vorige eeuw) het potentiële archeologische niveau al hebben aangetast.

Het westelijke deel (gele vlak op afb. 6) heeft een omvang van ca. 1200 m² en betreft de westelijke kant van de parkeerkelder en is momenteel in gebruik als grasland en schoolplein.

In de archeologische quickscan wordt aangegeven dat bij bodemingrepen dieper dan 1 m-Mv een proefsleuvenonderzoek dient te worden uitgevoerd.

Het proefsleuvenonderzoek heeft als primair doel het waarderen van eventuele archeologische resten en het vaststellen van hun aard, omvang, begrenzing en datering, voor zover mogelijk. Op basis hiervan kan een uitspraak worden gedaan over de behoudenswaardigheid van de resten. De veldtoets heeft uitgewezen dat op een diepte van ca. 1,2 m -Mv mogelijk een prehistorisch niveau aanwezig is.

Twee werkputten van 4x 15 m is de minimale inzet voor veldwerk.

Dit proefsleuvenonderzoek kan al voor de sloop van de gebouwen worden uitgevoerd. Indien uit het proefsleuvenonderzoek blijkt dat een behoudenswaardige vindplaats aanwezig is, dient een archeologische opgraving te worden uitgevoerd.

4. Conclusie & Advies

De aanleg van een half verdiepte parkeerkelder kan eventueel aanwezige archeologische waarden aantasten.

Een proefsleuvenonderzoek in het westelijke (onbebouwde) deel van de aan te leggen parkeerkelder kan inzicht verschaffen over de aanwezigheid en behoudenswaardigheid van deze waarden.

Als leidraad voor het proefsleuvenonderzoek dient een Programma van Eisen worden opgesteld.

Archeologie West-Friesland kan een dergelijk onderzoek uitvoeren, maar het kan ook door een gecertificeerd archeologisch bedrijf worden uitgevoerd. De kosten van een dergelijk onderzoek zijn, conform de Erfgoedwet (hoofdstuk 9 § 1), voor rekening van de initiatiefnemer.

5. Bronnen

Leek, J. & C.M. Soonius, 2021. Basisschool de Ark, Schagen, gemeente Schagen. Archeologische Quicskan met veldtoets. Adviesnummer 21007 (d.d. 12-01-2021). Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Planvisie De Groene Traverse, 2021. (26-03-2021)

Tuinman, N.C. & J, de Koning, 2021. Inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven te Schagen-Regioplein. Hollandia reeks nr. 874. Hollandia Archeologen, Zaandijk.